

DAGMARA KOCIUBA

ur. 1970; Stalowa Wola

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, współczesność
Słowa kluczowe	projekt Lublin. W kręgu żywiołów - woda, wodociąg staropolski, zakon Brygidek, wieża wodna

Wodociąg staropolski

Mieliśmy dokumenty zachowane ze sporów z Zakonem Brygidek, przez których teren szły wodociągi. W ogóle pierwszy przywilej na wodociągi był jeszcze z 1471 roku, około. Analizowałam czy te wodociągi mogły powstać i jak. Z tym, że skąd braliśmy wodę? To jest zasadnicza rzecz. Bo wtedy musielibyśmy brać wodę bezpośrednio z Bystrzycy. Nie było tutaj takich źródeł podstokowych, z których można by było bez problemu tą wodę rzeczywiście czerpać. Tak, jak mieliśmy źródła wrotkowskie. Więc musielibyśmy brać wodę bezpośrednio z Bystrzycy. Fakt –była mniej zanieczyszczona, ponieważ ta kumulacja zrzutów ścieków była do Stawu Wielkiego Królewskiego. Tym właśnie wąwozem południowym, od Krakowskiego Przedmieścia. Więc ta woda rzeczywiście była mniej zanieczyszczona na pewno. Musielibyśmy ją wtedy pobierać bezpośrednio z koryta rzeki i prowadzić, nie wiem, jakąś przekopą. Cały czas pojawiają się spory z Zakonem Brygidek. A potem mamy wieżę wodną w murze Zakonu Brygidek. Ale to są tylko spekulacje. Być może były plany, które nie zostały zrealizowane. Tak też mogło być. Z tego co wiem, nie odkryto nawet syfonu, którym woda przechodziła pod Bramą Krakowską przy ostatnich pracach. A są informacje o tym, że prowadzono syfonem pod Bramą Krakowską. Nie ma pozostałości. Więc to też jest zagadka –w jaki sposób ten wodociąg był prowadzony? Czy on był nad fosą prowadzony? Czy rzeczywiście syfonem ze względu na to, że mógłby w zimie zamarzać? Nie odkryto tutaj żadnych pozostałości, więc trudno powiedzieć.

Na placu po Farze była taka skrzynia wodna, coś takiego, jak na Przechodniej. To byłyby dwie udokumentowane archeologicznie skrzynie wodne –czyli ta na Przechodniej i na placu Po Farze. W 1986 roku była bardzo interesująca konferencja poświęcona wodociągom lubelskim. Ukazała się publikacja po tej konferencji –to jest taka skarbnica wiedzy, jeżeli chodzi wodociągi. Wypowiadali się ludzie, którzy byli bezpośrednio powiązani z badaniami nad wodociągami. Te rozwiązania techniczne były również analizowane –jak to się wszystko odbywało, były też rysunki techniczne

w tej publikacji. To jest jedna z książek, na których ja bazuję w swoich analizach. Prace prowadzone przez panią profesor Hoczyk-Siwkową, również odkopanie tej pierwszej studzienki, to bardzo ciekawy okres. W ogóle jak dużo kiedyś prowadzono prac archeologicznych, były mniejsze problemy z ich prowadzeniem –podejrzewam, że uzyskania zgód. Lata sześćdziesiąte, siedemdziesiąte –masa odkryć archeologicznych.

Data i miejsce nagrania	2019-08-01, Lublin
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Redakcja	Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"